

Kommuneplan for Sokndal kommune 2011 – 2022

Vedtatt av Sokndal kommunestyre 29/10-2012, k-sak 083/12

1	INNLEDNING	3
1.1	Sammen om det gode liv!	3
1.2	Om kommuneplanen.....	4
1.3	Planprosess og medvirkning	6
1.4	Nasjonale og regionale føringer for planarbeidet.....	7
2	EN KOMMUNE I UTVIKLING	10
2.1	Visjon.....	10
2.2	Kort om Sokndal	10
2.3	Befolkningsutvikling	11
3	EN ORGANISASJON I UTVIKLING.....	14
3.1	Økonomi	14
3.2	Organisasjon.....	17
3.3	Beredskap og samfunnssikkerhet	19
4	Å BO OG JOBBE I SOKNDAL.....	21
4.1	Bolig.....	21
4.2	Næring.....	23
5	DET GODE LIV – FRA VUGGE TIL GRAV	25
6	KYSTSONEN – FOR ALLE	28

1 INNLEDNING

1.1 Sammen om det gode liv!

Visjonen i forrige kommuneplanperiode står fast, nemlig **Det gode liv i Sokndal**.

Med det menes at alle skal erfare at det er godt å bo i Sokndal i alle livets faser, hele livsløpet fra vugge til grav.

Sokndal har en sentral plassering ved kysten langs fylkesveg 44/Nordsjøvegen med mange flotte boligområder og attraktive industriområder.

Det gjelder å utnytte de muligheter som finnes i Sokndal på en best mulig måte. Sokndal kommune ønsker å legge forholdene til rette og gi den enkelte muligheter til å lykkes. Vi ønsker å være en medspiller og vil se mulighetene fremfor begrensningene.

En ønsker å bygge videre på de verdier som Cittaslow står for, med spesielt fokus på hovedmålet om å bedre livskvaliteten til innbyggerne og skape identitet til kommunen. I Sokndal er det lov å være annerledes og litt gal.

Vi ønsker å gi barn og ungdom gode oppvekstvilkår, bl.a. gjennom et godt barnehagetilbud, gode skoletilbud og gode fritidstilbud. Sistnevnte i samarbeid med de mange frivillige organisasjonene i kommunen.

Kommunestyret har vedtatt at det skal være et kommunalt næringsfond og et kommunalt kulturfond med tilføring av midler av overskudd i Kraftandelsfondet. Næringsfondet skal være med å styrke næringslivet og bidra til etablering av nye arbeidsplasser, mens kulturfondet skal brukes til å styrke kulturlivet som ikke minst omfatter kommunens mange frivillige organisasjoner. I tillegg til dette er det vedtatt å opprette et utviklingsfond som gir kommunen muligheter til å finansiere større utbygninger i eksempelvis nye boligfelt.

Gjennom kommuneplanen vil vi vise hvordan vi kan realisere muligheter og møte utfordringer på en offensiv måte. Kommuneplanen for 2011 – 2022 er blitt til gjennom en omfattende prosess hvor ansatte, politikere, næringsliv, frivillige organisasjoner og privatpersoner har deltatt.

Sokndal har mange muligheter og mye å tilby. Vi mener at kommuneplanen legger et godt grunnlag for at Sokndal skal bli et levedyktig og aktiv samfunn også i framtiden!

Sammen skal vi lykkes for å nå visjonen om det gode liv i Sokndal!

Sokndal kommune

Bjørn Erik Paulsen
- rådmann -

Trond Arne Pedersen
- ordfører -

1.2 Om kommuneplanen

Kommuneplanen er en overordnet plan for utviklingen av Sokndal i et langsiktig perspektiv på 12 år og skal være et styringsverktøy på lik linje med kommunebudsjettet, og brukes av administrasjonen i den daglige driften av kommune. Den skal være retningsgivende for den politiske aktiviteten, og avgjørelser og prioriteringer i enkeltsaker. I løp av det første året i kommunestyreperioden så skal kommunestyret, som en del av planstrategien, vedta om de vil rullere kommuneplanen i kommende periode. Denne planen er i hovedsak en videreføring av satsingsområdene i forrige plan, selv om det er gjort en del endringer i oppbyggingen. Det er full revisjon av arealdelen med utgangspunkt i ny Plan- og bygningslov som trådte i kraft 1. juli 2009.

Den største/viktigste utfordringen til Sokndal kommune er å få til stabilitet og forutsigbarhet hva gjelder både folketall og økonomi. De siste årene har kommune, i motsetning til de fleste andre kommuner i fylket, slitt med nedgang. For å snu den trenden så vil en ha fokus på følgende:

- a. I kommuneplanperioden 2011 – 2022 vil en arbeide aktivt for å legge forholdene best mulig til rette for å videreutvikle eksisterende næringsliv og etablere nye arbeidsplasser. Sokndal har et stort potensial i forhold til videreutvikling av reiselivsnæringen. Det vil være behov for flere overnattingsplasser og flere aktiviteter. Kommunen ønsker at regionalt motorsportssenter og Jøssingfjordsenteret blir realisert i kommende 4-års periode. Kommunestyret har tidligere gjort vedtak om at det til enhver tid skal være minimum én byggeklar kommunal næringstomt. Hovedmålet innenfor næring er å skape flere arbeidsplasser i Sokndal, med hovedfokus på nye industri- og kompetansearbeids-plasser innenfor fornybar energi og offshore.
- b. Attraktive byggeklare boligtomter er viktig for å få flere til å flytte til kommunen. Det er gjort vedtak om at det skal opparbeides kommunalt boligområde i Øyno. Dette som et supplement til private boligtomter og leilighetsprosjekt. I sentrum er det de senere årene lansert flere leilighetsprosjekt, men foreløpig har ingen blitt realisert. Utfordringen framover er å få ferdig kommunalt boligområde i Øyno og legge til rette for at flere boligfelt kan bli realisert. I tillegg ønsker Sokndal kommune å legge til rette for spredt boligbygging ellers i kommunen.
- c. Det er viktig at ungdommen reiser ut av kommunen for å ta høyere utdanning og for å få erfaring. Personer med høyskoleutdanning i Sokndal og Dalane er betydelig lavere enn i resten av Rogaland og landsgjennomsnittet. Det er et mål å komme opp på samme nivå som gjennomsnittet for Rogaland. Det må arbeides aktivt for at ungdommen kommer tilbake og bosetter seg i Sokndal etter endt utdanning.
- d. De som er ansatt i Sokndal er til for å tjene innbyggere, næringsliv og besøkende. Det må arbeides aktivt for å gi best mulig service til de som henvender seg til kommunen. Gi det lille ekstra som gjør at de som henvender seg til kommunen blir fornøyd og snakker positivt om kommunen. Målet må være at både kommune og næringsliv skal være best på service, jfr. gjestfrihet som er et av hovedmålene i Cittaslow. I Sokndal kommune skal service og tjenesteyting stå i fokus!
- e. Det må arbeides for en bedre veiforbindelse til E39, noe det er gjort vedtak om i Transportplan for Dalane, som er i samsvar med kommunestyret vedtak om at hovedtilknytningen til E39 mot øst skal være FV 44 til Flekkefjord med ny trasè over

Tellenes. Sokndal er avhengig av en bedre veiforbindelse helt fram til E39 i Flekkefjord samt utbedringer mot Egersund.

1.3 Planprosess og medvirkning

Planprogrammet til kommuneplanen ble vedtatt 26.4.2010. Planprogrammet fastsetter rammer og premisser for planarbeidet og fungerer som et styringsverktøy for det videre planarbeidet.

Planprogrammet fastsetter følgende fokusområder ved denne revisjonen:

- Åna-Sira
- Oppvekst og kultur
- Folkehelse
- Kystsonen
- Beredskap

I etterkant av planprogrammet ble det etablert arbeidsgrupper for hvert fokusområde, i tillegg ble det etablert arbeidsgruppe for økonomi og organisasjon, bolig politikk og næringsutvikling. Arbeidsgruppene bestod av representanter fra administrasjonen, politikken og andre ressurspersoner. Hver arbeidsgruppe utarbeidet enn sluttrapport som inneholdt forslag til mål og tiltak.

I samfunnsdelen har sluttrapportene blir sammenvevd til et dokument med følgende kapitler:

- Sokndal – En kommune i utvikling
- En organisasjon i utvikling
- Å bo og jobbe i Sokndal
- Det gode liv – fra vugge til grav
- Kystsonen – for alle

For å fremheve Åna-Sira som en viktig del av kommunen har en inkorporert Åna-Sira i de ulike temaene, og inngår dermed i alle kapitler i samfunnsdelen. I tillegg til arbeidsgruppene så har det kontinuerlig blitt gjennomført møter i arbeidsutvalget, et utvalg bestående av to politikere (inkl. ordfører), rådmann og representanter fra Teknisk- og miljøetaten, dessuten tidlige drøftinger i formannskapet samt presentasjon/idemyldring i/for kommunestyret.

I forbindelse med varsel om oppstart og høring av planprogram ble grunneiere og andre oppfordret til å sende inn innspill til arealbruken i kommunen. For alle innspill som omhandlet konkrete arealendringer, i forhold til gjeldende plan, ble det gjennomført en konsekvensutredning (KU) og risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). I tillegg til KU/ROS så har det blitt gjennomført befaring på stort sett alle innkomne innspill. KU/ROS sammen med befaringene utgjør grunnlaget for de endringene som er gjort i plankartet.

Endringer i bestemmelsene er basert på nasjonale og regionale føringer, i tillegg til lokale erfaringer.

1.4 Nasjonale og regionale føringer for planarbeidet

Plan- og bygningsloven er utgangspunktet for den kommunale planleggingen. I tillegg er det en rekke andre lover som styrer og regulerer kommunens tjenesteområder. Både stat og fylke vedtar planer som er retningsgivende for det kommunale planarbeidet. Rikspolitiske retningslinjer og rundskriv gir føringer som det og skal tas hensyn til. I tillegg har Sokndal kommune vedtatt planer som skal tas med i revideringen av kommuneplanen.

Nasjonalt:

For å fremme en bærekraftig utvikling har plan- og bygningsloven av 2008 fått nye bestemmelser om at Kongen hvert fjerde år skal utarbeide et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. 24. juni ble *"Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging"* vedtatt ved kongelig resolusjon.

Sammendrag av regjeringens forventninger til kommunal planlegging:

- Kommunen tar hensyn til klimautfordringene og norsk energiomleggingspolitikk.
- Arealplanleggingen legge til rette for en mer robust energiforsyning.
- Nye områder for nærings- og boligformål vurderes ut fra klimatiske forhold.
- Kommunen vurderer tiltak for å redusere klimagassutslipp der det utarbeides sektorvise kommunedelplaner som avfalls- og landbruksplaner.
- Kommunen legger til rette for økt produksjon av fornybar energi.
- Kommunen kartlegger områder som er sårbare for klimaendringer og utarbeider risiko- og sårbarhetsanalyser som vurderer konsekvenser av klimaendringer.
- Kommunen bidrar til å hindre nedbygging av verdifulle landsbruks-, natur-, kultur og friluftsområder.
- Tettstedskommuner vektlegger fortetting og transformasjon i sentrum og rundt kollektivknutepunkter og bidrar til å forhindre byspredning.
- Lokalsentre og tettsteder knyttes til hovedlinjer med gode overgangsmuligheter. Det legges til rette for korttidsparkering, parkering for reisende og for sikker sykkelparkering ved kollektivknutepunkt.
- Hensyn til tradisjonell bruk, kulturmiljø, estetikk, tilgjengelighet og universell utforming legges til grunn i planlegging av omgivelser og bebyggelse.
- Det legges til rette for en aktiv livsstil og økt friluftsliv ved å knytte sentrum, boligområder, skoler og barnehager til friluftsområder.
- Kommunen tar vare på og videreutvikler en sammenhengende grønnstruktur, grønne lunger og vannmiljø.
- Areal- og transportplanleggingen samordnes slik at behovet for transport reduseres og grunnlaget for klima- og miljøvennlige transportformer styrkes. Planlegging av sykkel- og gangveier vektlegges.
- Kommunen gjennom planleggingen bidrar til å sikre helsemessig trygt drikkevann.
- Kommunen legger til rette for framføring av elektronisk kommunikasjon over hele landet.
- Planlegging bidrar til næringsutvikling som involverer flere sektorer og bransjer, i samspill med offentlige virksomheter og tjenester.
- Det tas hensyn til bedrifters og næringers behov for beliggenhet og egnede arealer, samtidig som arealbruken avklares mot andre bruks- og verneinteresser.
- Planleggingen legger til rette for å opprettholde og videreutvikle fiskeri- og havbruksnæringen innenfor en miljømessig bærekraftig ramme.
- Planleggingen synliggjør mineralressurser av nasjonal og regional betydning slik at disse kan ivaretas på en måte som ikke er til hinder for framtidig verdiskapning.
- Planleggingen bygger på oppdatert og tilgjengelig kunnskap om arealbruk og natur- kulturminne-, kulturmiljø- og landskapsverdier.

- Naturmangfoldlovens alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk legges til grunn for planlegging som berører naturmangfold.
- Kommunen bidrar til økt bevissthet og kunnskap om landskapsverdier og ivaretar landskaphensyn i planleggingen.
- Kommunen vurderer arealbruken i strandsonen langs sjøen i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen legges til grunn for planleggingen.
- Langs vassdrag tas hensyn til allmenne interesser., og at kommunen vurderer behov for å fastsette et byggeforbud i en sone på inntil 100 meter langs vassdrag i kommuneplanen.
- Kommunen registrerer og verdisetter kulturminner og kulturmiljøer som har lokal verdi og innarbeider disse i planer etter plan- og bygningsloven.
- Kommunen legger til rette for en mer miljøbasert utbygging av fritidshus, der hensynet til landskap, naturmangfold, ressursbruk, energibehov og estetikk blir vektlagt.
- Kommunen har oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de faktorer som kan virke inn på denne. Folkehelseutfordringene inngår som grunnlag i arbeidet med kommunal planstrategi.
- Kommunen gjennom planlegging styrker faktorer som bidrar positivt til folkehelsen, og svekker forhold som kan ha negative helsevirkninger.
- Utfordringer som følge av endringer i alderssammensetning og helsetilstand i befolkningen inngår i arbeidet med kommunal planstrategi.
- Kommunen gjennom planlegging legger til rette for faktorer som bidrar til å fremme psykisk helse.
- Kommunen tar hensyn til barn og unges oppvekstmiljø i planleggingen og sørger for involvering i planprosessene.
- Nye miljø- og helseulemper i form av forurensning, støy, radon eller økt ulykkesrisiko forebygges gjennom planlegging samtidig som eksisterende problemer forsøkes fjernet eller redusert.

Regionalt:

Fylkeskommunen utarbeider regionale planer, og har ansvar for fellesoppgaver av regional karakter. Rogaland Fylkeskommune har flere planer som er retningsgivende for kommunens planlegging, de mest sentrale er:

- Fylkesplan for Rogaland 2006-2009
- Fylkesdelplan for samferdsel i Rogaland 2008-2019
- Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, natur og kulturvern
- Fylkesdelplan for vindkraft
- Fylkesdelplan for areal og transport i Dalane 2006-2015
- Fylkesdelplan for Universell Utforming 2007-2011
- Regionalplan for energi og klima i Rogaland
- Regionalplan for landbruk i Rogaland
- Regionalplan for næringsutvikling Rogaland 2011-2020
- Rammeplan 2012-2015 for avkjørsler og byggegrenser på riks- og fylkesveiene i region vest (planprosess pågår)

Lokalt:

Kommunen skal ha ansvar for samfunnsutviklingen i egen kommune. Sokndal kommune har flere lokale planer, de mest sentrale er:

- Kommuneplan for Sokndal kommune 2007-2018
- Budsjett og Økonomiplan 2011-2014
- Strategisk næringsplan for Sokndal (2011-2013)
- Strategisk næringsplan for Dalane (2010-2021)

- Landbruksplan for Sokndal (2007-2011)
- Energi- og klimaplan for Dalane (2011-2014)
- Beredskapsplan for Sokndal kommune
- Trafikksikkerhetsplan for Sokndal kommune (2009-2012)
- Kommunedelplan for kulturminner (under utarbeidelse)

2 EN KOMMUNE I UTVIKLING

2.1 Visjon

Visjon for kommende planperiode er den samme som forrige, nemlig

- **Det gode liv i Sokndal**

I dette ligger et godt liv i Sokndal i alle livets faser - fra vugge til grav.

De ulike kapitler i kommuneplanen er delt inn i hovedmål, delmål og beskrivelse av hva som skal gjøres.

2.2 Kort om Sokndal

I Sokndal er det de siste årene gjort en rekke investeringer som har økt kvaliteten på tilbudene som gis til kommunens innbyggere: Godt utbygd eldreomsorg med god standard på sjukeheim og omsorgsboliger, flott ny/renovert skole, 3 kunstgressbaner, ballbinge og plastisbane ved sentralidrettsanlegget, rundkjøring i Kirkekrossen, opprusting av Thildahaugen med turstier og møteplasser, reguleringsplan for nytt kommunalt boligområde i Øyno, igangsatt arbeid med å koble Rekefjord til offentlig kloakkledning og utvidelse av gravplassen i Eikedal.

Nye, større prosjekt som er igangsatt: Arbeidet med Jøssingfjordsenteret har kommet godt i gang og arkitektfirma er valgt etter åpen anbudskonkurranse, Rogaland fylkesting har vedtatt at regionalt motorsportssenter skal legges til Sokndal, filmprosjektet Skumringslandet er inne i siste fase med redigering og klipping, konsesjonssøknader for Helleheia og Tellenes vindkraftparker forventes ferdigbehandlet av NVE i 2012, områdeplan for Titania med Tellenes og Jøssingfjordområdet er under utarbeidelse, ny trasè for FV 44 mellom Hauge i Dalane og Åna-Sira er til behandling av statlige myndigheter.

Sokndal ble i 2003 medlem av den internasjonale bevegelsen Cittaslow der hovedmålet er økt livskvalitet for kommunens innbyggere, identitet til stedet og gjestfrihet. Sokndal er medlem av Nordisk nettverk Cittaslow. I arbeidet med kommuneplanen har alle arbeidsgruppene blitt bedt om å innarbeide det som går på Cittaslow innenfor sine fagområder. Dette for å bygge opp omkring og synliggjøre det som Cittaslow står for. Mye av det som allerede gjøres i Sokndal kommune passer veldig fint inn i forhold til Cittaslow. Hovedmål: Økt livskvalitet for kommunens innbyggere, identitet til stedet og gjestfrihet.

Sokndal har et variert næringsliv med bl.a. bergverksdrift, pukkverk, asfaltverk, bredbånd, service, handel, vaskeri, bilforretning, bilverksted, maskinentreprenører, byggefirma, trelasthandel, mekaniske bedrifter, kulturhotell, galleri, campingplasser, film/foto, landbruk og fiske. Kommunen er svært avhengig av hjørnesteinsbedriften Titania som har ca. 270 ansatte. Mange små bedrifter i Sokndal har størstedelen av sine arbeidsoppdrag ved bedriften. Faste, trygge arbeidsplasser ved bedriften er positivt for de som arbeider der, men kan samtidig være negativt i forhold til det som går på gründerånd og nyetablering.

2.3 Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen og befolkningens alderssammensetning er av avgjørende betydning for hvilke krav som stilles til kommunens tjenester. Dette har også sammenheng med hvordan inntektsutviklingen vil bli framover, rammetilskuddet beregnes i forhold til antall innbyggere og aldersfordeling.

Tabell 1: Utviklingen i folketallet pr. 1.1. i perioden 2002 – 2012

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Folketall	3 309	3 294	3 320	3 309	3 301	3 266	3 242	3 246	3 285	3 265	3 257
Levendefødte	43	38	35	40	37	45	47	46	49	32	
Døde	33	39	40	37	32	49	43	42	38	33	
Fødselsoverskudd	10	-1	-5	3	5	-4	4	4	11	-1	
Innflyttinger	91	127	100	99	55	93	84	124	103	109	
Utflyttinger	116	100	106	110	95	113	84	88	134	116	
Nettoinnflytting	-25	27	-6	-11	-40	-20	0	36	-31	-7	
Folketilvekst	-15	26	-11	-8	-35	-24	4	39	-20	-8	

Tabell 2: Utviklingen av folketallet pr. 31.12 siden 2003 i forhold til alderssammensetningen

Pr. 1.1.	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0-5 år	238	235	226	228	229	236	252	266	277	272
6-15 år	489	483	485	482	462	448	441	429	409	403
16-66 år	1992	2027	2027	2027	2018	2013	2018	2063	2048	2045
67-79 år	345	345	328	318	308	313	314	313	322	323
80-89 år	199	199	210	209	205	190	180	176	167	177
90+	31	31	33	37	44	42	41	38	42	37
Totalt	3294	3320	3309	3301	3266	3242	3246	3285	3265	3257
Økn./red		26	-11	-8	-35	-24	4	39	-31	-8

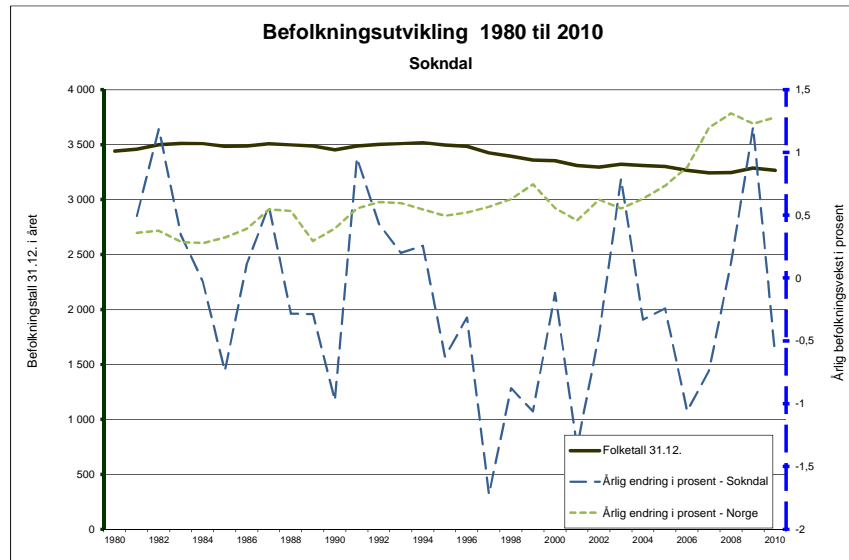
Folketallet viser en reduksjon på 52 personer fra 1.1. 2002 og fram til 1.1.2012. Tabell 1 viser at denne reduksjonen i all hovedsak skyldes negativ nettoinnflytting. Tabell 2 viser at reduksjonen har foregått i aldersgruppene 6-15 år, 67-79 år og 80-89 år, mens det har vært en økning i aldersgruppene 0-5 år, 16-66 år og 90+.

På oppdrag for Sokndal kommune har Asplan Viak 23. januar 2012 utarbeidet en rapport om befolkningsutviklingen i Sokndal. Sammendrag av rapporten:

Sokndal hadde om lag 3500 innbyggere på 80- og 90-tallet, men har nå om lag 3250 innbyggere. Nedgangen i folketallet skyldes fallende antall fødsler og negativ flyttebalanse de fleste årene. Særlig har yngre mennesker flyttet ut – kanskje for å ta utdanning, men de har ikke i tilstrekkelig grad kommet tilbake etter endt utdanning. Dette er en utfordring for Sokndal.

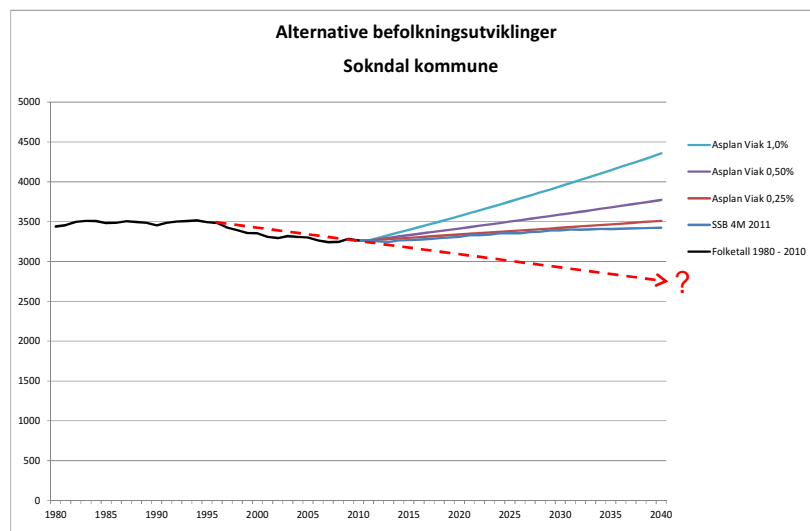
Sysselsettingen i Sokndal er sterkt preget av få næringer og få bedrifter og avstanden til alternative arbeidsmarkeder kan oppfattes som noe lang. Av knapt 1300 sysselsatte i kommunen er vel 250 innpendlere, mens 1000 av de sysselsatte arbeider i egen kommune. Ca 600 av kommunens innbyggere arbeider utenfor kommunen.

Samlet folketallsutvikling og årlig prosentvis vekst i Sokndal og i Norge

Figur 1: Den årlige prosentvise veksten har svingt fra -1,5 % til +1 %. Bortsett fra noen få år har endingen vært lavere enn for landsgjennomsnitt.

Alternative befolkningsprognoser for Sokndal

Figur 2: På oppdrag fra Sokndal kommune utarbeidet Asplan Viak befolkningsprognoser for en årlig vekst på henholdsvis 0,25 %, 0,5 % og 1 %.

Rapporten fra Asplan Viak oppsummeres med følgende:

- Den store befolkningsveksten vil komme etter hvert – blant de eldre.
- Selv med nullvekst blant de yngre kan det bli befolkningsvekst.
- Antall fødte er en konsekvens av hvor mange kvinner det bor i Sokndal i alderen 25 til 39 år.
- Den store utfordringen til Sokndal kommune er at de unge flytter ut og flytter ikke tilbake. Dette gjelder spesielt de unge kvinnene.

Rapporten fastsetter også at om forholdene som har ført til fraflytting fortsetter så blir gruppen bestående av 20-åringer enda mindre.

I kommuneplanperioden 2011 – 2022 er det likevel satt et politisk mål i forhold til befolkningsutviklingen:

- **En årlig netto befolkningsvekst på 1 %.**

Dette er et svært ambisiøst mål. Dersom en skal lykkes må det settes inn konkrete tiltak, bl.a.:

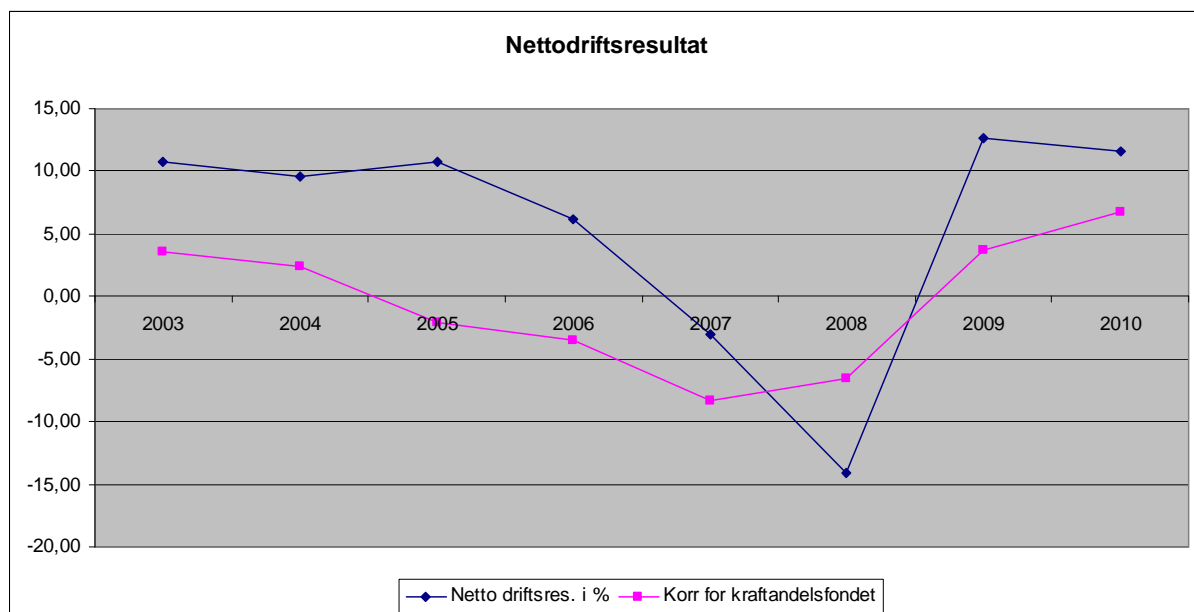
- Til enhver tid ha attraktive, byggeklare boligtomter.
- Arbeide aktivt for etablering av flere arbeidsplasser.
- Arbeide aktivt for å få flere til å flytte til kommunen, med hovedfokus på ungdommer og barnefamilier.
- Arbeide aktivt for at de integreres i lokalsamfunnet.
- Arbeide aktivt for å få studenter hjem igjen etter endt studie.
- Ta godt vare på kommunens innbyggere – redusere fraflytting.

3 EN ORGANISASJON I UTVIKLING

3.1 Økonomi

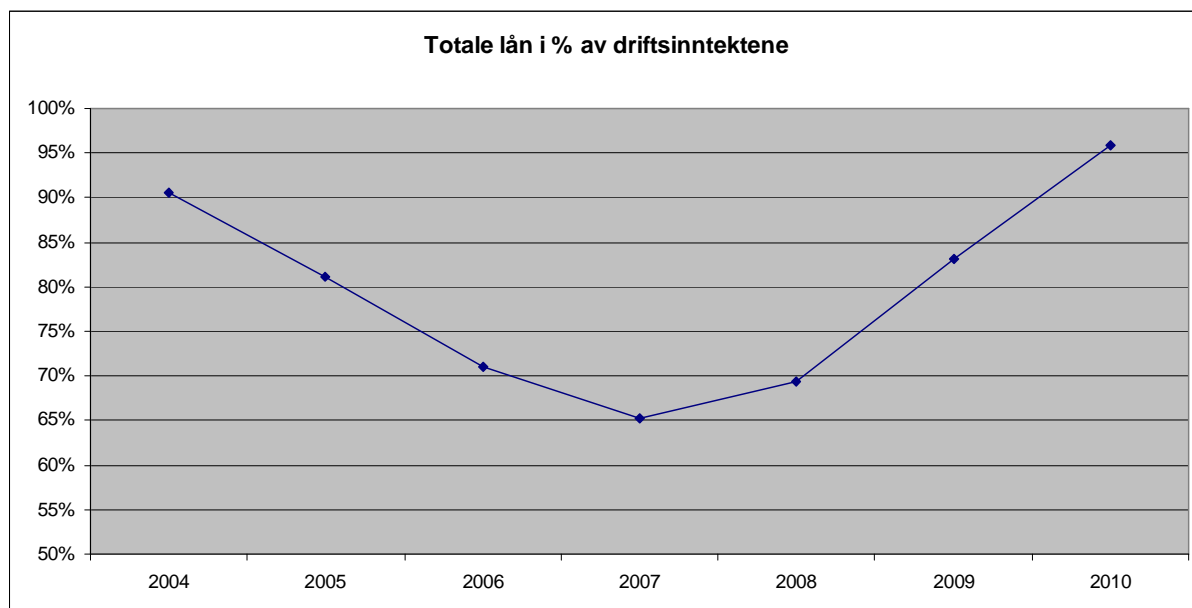
De økonomiske rammebetingelser styres i stor grad av staten gjennom veksten i frie inntekter som består av skatteinntekter og rammetilskudd. Befolkningsutviklingen har derfor stor betydning hvordan disse inntektene blir framover. Nye beregninger fra 2011 viser at disse inntektene blir redusert, stadige endringer i fordelingen gjør det lite forutsigbart for kommunen.

Når en skal se på utviklingstrekkene i kommunens økonomi er nettodriftsresultatet et begrep i kommuneregnskapet som sier noe om kommunens økonomiske handlefrihet. Dersom kommunen skal ha mulighet til egenfinansiering av investeringer eller foreta avsetning til fond, må nettodriftsresultatet være av en viss størrelse. Netto driftsresultatet måles i % av driftsinntektene. Anbefalingen fra regjering og KS er at netto driftsresultat bør være 3 % av driftsinntektene for å opparbeide disponible fondsmidler til investeringer, vedlikehold og uforutsette utgifter. Diagrammet viser netto driftsresultat med resultat fra kraftandelsfondet (blå) og uten fondet (rød). Ser vi bort fra kraftandelsfondet, har vi hatt negative resultater fra 2005-2008 og det har gått ut over kommunens handlefrihet.

Kommunen solgte sine andeler i Lyse Kraft i 1999 og opprettet et kraftfond på kr 86 mill. Dette fondet har egne vedtekter, fondet indeksreguleres og det blir foretatt avsetning til reservefond. Fra og med 2011 skal det fra fondet årlig tilføres 4 mill kr til driftsregnskapet, og avkastning ut over dette fordeles etter vedtektene.

Kommunens lånegjeld måles i % av kommunens driftsinntekter og diagrammet viser utviklingen fra 2002 og fram til i dag. Nå som vi er i gang med skole- utbyggingen øker låneopptakene og dette kan få konsekvenser for kommunens driftsrammer.

Av kommunens driftsutgifter utgjør ca. 70 % lønnsutgifter, derfor er det viktig til enhver tid å ha en rasjonell organisasjon og driftsform. For at kommunen fortsatt skal ha et godt tjenestetilbud til befolkningen vil det bli stilt krav om økt produktivitet og effektivitet. Effektivitetskravet beskrives ofte som **”å yte de rette tjenester til de rette brukere med minst mulig ressursbruk”**.

Hovedmål

- **Driftsutgiftene skal tilpasses driftsinntektene slik at kommunens økonomiske handlefrihet økes og vi får god ressursbruk og tjenestekvalitet.**

Delmål 1

Styrke økonomistyringen for å få en god ressursbruk og tjenestekvalitet.

Slik gjør vi det:

- Styrke innkjøpskompetansen og utnytte økonomiressursene på tvers av etatsgrensene.
- Forenkle og effektivisere arbeidsoppgavene gjennom økt bruk av IKT.
- Videreutvikle opplæringsprogram og veiledning i økonomistyring av de ansatte på avdelingene.
- Stimulere til interkommunalt samarbeid og kompetanseutnyttelse, og samordne de administrative ressursene for å sikre effektiv ressursbruk der det ligger til rette for det.

Delmål 2

Øke driftsinntektene, redusere driftsutgifter og gjeldsgrad.

Slik gjør vi det:

- Utnytte kommunens potensial for varig økte inntekter
- Ha et avgifts- og gebyr/betalingsnivå på tjenester som samsvarer med kommunens utgiftsnivå (selvkostprinsippet)
- Initiere prosesser for å definere brukernes behov for tilfredsstillende tjenester (“godt nok”).
- Søke etter de gode og effektive arbeidsmetodene
- Kombinere kvalifiserte medarbeidere med nødvendig kjøp av tjenester.
- Bygge opp fond – avsetningen til fond skal være betydelig større enn forbruket.

- Nettodriftsresultat skal være minst 3 % av driftsinntektene eksklusive inntekter fra kraftandelsfondet.
- Legge opp til en forsiktig investeringstakt der investeringene i større grad skal finansieres av egne midler.

Figur 3: Basar Foto: Knut Bry

3.2 Organisasjon

Samfunnsutviklingen stiller kommunen overfor utfordringer, både når det gjelder politiske prioriteringer, infrastruktur og kompetent arbeidskraft. Innbyggernes krav til tjenestekvalitet stiger i takt med den generelle velferdsutviklingen. I tillegg får kommunen nye oppgaver som setter organisasjonen og økonomien under press. Norske kommuner står overfor store utfordringer med å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft og rett kompetanse i årene fremover, dette er særlig utfordrende for en liten utkantkommune som Sokndal. Kommunen må derfor i enhver sammenheng vurdere forbedringer av organiseringen, styringssystemene, samarbeidet med andre kommuner og frivillig sektor for til enhver tid å kunne yte best mulig service og tjenesteyting til våre innbyggere og gjester.

Hovedmål

I Sokndal kommune skal service og tjenesteyting stå i fokus.

Delmål 1

Sokndal kommune skal være en tilgjengelig organisasjon som har god dialog med sine innbyggere.

Slik gjør vi det:

- Videreutvikle digital kommunikasjon og elektroniske tjenester gjennom å legge opp til gode selvbetjeningsløsninger via kommunens hjemmeside.
- Ha stor åpenhet i forvaltningen og gjennomføre brukerundersøkelser for å få tilbakemelding på kommunens servicenivå
- Økt samhandling med omkringliggende kommuner for å redusere sårbarheten og øke tilgjengeligheten. Utnytte Dalane-kommunenes felles saksbehandlingssystem.
- Videreutvikle samhandlingen med Flekkefjord kommune ved felles strategier og avtaler for å styrke Åna-Sira som et livskraftig lokalsamfunn.
- Kompetente og myndiggjorte medarbeidere med delegerede fullmakter slik at saker kan avgjøres så raskt som mulig.
- Ha gode rutiner for å gi raskt svar på henvendelser til kommunen, dette gjelder særlig i saker der det kan ta lang tid før endelig vedtak foreligger.

Delmål 2

Sokndal kommune skal være en inkluderende, effektiv og fleksibel organisasjon med godt arbeidsmiljø der medarbeiderne innehar riktig kompetanse.

Slik gjør vi det:

- Ha gode strategier for å beholde og rekruttere dyktige arbeidstakere og bidra til at medarbeidere i alle livets faser kan finne seg til rette i organisasjonen.
- Rett ansatt på rett plass med klare prioriteringer fra tydelige ledere.
- Gjennomføre kompetansekartlegging og legge til rette for kompetanseutvikling.
- Øke organisasjonens samlede kompetanse gjennom økt interkommunalt samarbeid.
- Vurdere økt bruk av innleie eller kjøp av tjenester der kommunen ikke har eller kan rekruttere aktuell fagkompetanse.
- Jobbe for et helsefremmende arbeidsmiljø med fokus på økt nærvær og redusert fravær, gjennomføre arbeidsmiljøkartlegging og tiltak.
- Jobbe systematisk med likestilling, inkludering og mangfold.

Figur 4: På den røde løperen inn til kommunehuset under Kjærlighetsuka. Foto: Øystein Ellingsen

3.3 Beredskap og samfunnssikkerhet

En kommune er en stor og kompleks organisasjon som forvalter fellesgoder og egen organisasjon og arbeidsstyrke. Organisasjonen skal ha kompetanse og beredskap til både å forebygge og håndtere egen og andres uforutsette ulykker og kriser. Areal og byggesaksbehandling er et av kommunens verktøy for å skape et trygt og sikkert samfunn. Ulykkesforebygging i all tjenesteyting vil redde liv, spare miljø og være effektiv ressursforvaltning. Skulle imidlertid større uønskede hendelser inntreffe, er politiet normalt ledende instans. Kommunens hovedoppgave vil da vanligvis være å ivareta menneskelige behov overfor berørte. For øvrig skal kommunen lede, koordinere og iverksette nødvendige tiltak for å minimere konsekvensene og tre støttende til for annen kriseledelse.

Hovedmål

- **Sokndal kommune skal være en trygg kommune å bo i.**

Delmål 1

Sokndal kommune skal arbeide for at sannsynlighet for ulykker og konsekvensene av eventuelle ulykker reduseres mest mulig.

Slik gjør vi det:

- Holde kommunens plan for krisehåndtering og beredskapsplan oppdatert til enhver tid. Kriseledelsen og dens støttefunksjoner skal øve årlig i forhold til planene.
- Kommunens beredskapsråd skal gjennomføre minst en samling hver høst.
- Sikre at den overordna risikovurdering er oppdatert og fungerer som et verktøy for beredskapsplanleggingen til enhver tid.
- Kommunen skal ha en godt planlagt kommunikasjonsstrategi, slik at befolkningen får god og tilgjengelig informasjon om aktuelle hendelser.
- Det skal være gode rutiner for samhandling internt og med eksterne samarbeidsparter, og ha egnede verktøy for informasjonsutveksling.

Delmål 2

Samfunnssikkerhet skal ivaretas i all plan- og byggesaksbehandling.

Slik gjør vi det:

- Risiko og sårbarhetsanalyser skal følge alle planer som behandles i kommunen.
- Kommunens saksbehandlingsrutiner skal fange opp alle relevante spørsmål om samfunnssikkerhet i arealplanlegging.
- Sørge for at kommunen har nødvendig kompetanse til å vurdere samfunnssikkerhetsspørsmål i arealplanleggingen.
- Arbeide videre for å forbedre dagens flomsituasjon i Hauge-området.
- Arbeide for å få inn vilkår om minstevannsføring og bedre varsling ved endringer i vannføringen i konsesjonsbetingelsene for Sira-Kvina.

Delmål 3

Sokndal skal ha brann og redningstjeneste, politi, ambulanse og legevakt med tilfredsstillende kompetanse og materiell.

Slik gjør vi det:

- Arbeide for at det skal være daglegevakt, ambulanse, brann- og redningskorps stasjonert lokalt.
- Motivere og oppdatere frivillig mannskap i redningstjenestene ved investering i godt materiell og nødvendig utdanning.

- Digitalt vann- og avløpskartverk følges opp.
- Det gjennomføres adressering i hele kommunen for å sikre rask responstid og hindre misforståelser.
- Videreføre medlemskap i IUA (interkommunalt utvalg mot akutt forurensing)

Figur 5: Flom i Sokna

4 Å BO OG JOBBE I SOKNDAL

Sokndal kommune har i dag relativt store arealer avsatt til boligbygging i gjeldende kommuneplan, både kommunale og private områder sett ut i fra at det gjennomsnittlig bygges 5-6 nye eneboliger i året. I tillegg kommer et varierende antall leiligheter.

Det er byggegodkjent flere store leilighetsprosjekter både på Hauge og i Rekefjord de siste årene, men det har ikke vært interesse nok for disse prosjektene slik at de så langt ikke er realisert. Etterspørselen er først og fremst rettet mot eneboliger i attraktive områder. For at kommunens ambisiøse mål om befolkningsøkning på 1 % skal kunne nås, er det viktig at det er tilgang på både arbeidsplasser og gode boområder.

4.1 Bolig

Hovedmål

- **Sokndal skal være et godt sted å bo, med attraktive boligområder og tomter som bidrar til befolkningsøkning.**

Delmål 1

Sokndal kommune skal til enhver tid og på kort varsel kunne tilby byggeklare og attraktive boligtomter.

Slik gjør vi det:

- Det skal til enhver tid være ca 10 byggeklare kommunale tomter i kommunen, herunder noen i Åna-Sira.
- Arbeide aktivt for alltid å ha tomter til ungdomsboliger tilgjengelige.
- Sokndal kommune skal legge til rette forutsigbare rammevilkår slik at det blir attraktivt for private utbyggere å ha bolig- og leilighetsprosjekter i kommunen.
- Effektiv og rask saksbehandling.
- Fortett med vett! Sentrumsplanen skal rulleres i 2012 for å legge til rette for mer fortetta bomiljø i deler av sentrum samtidig som eksisterende beboere ivaretas.
- Det skal være mulighet for spredt boligbygging i etablerte områder, men det tillates ikke bygget på fulldyrka mark.

Kommunen vil være positive til bruksendring fra fritidsbolig til bolig der infrastrukturen er på plass, og negative til bruksendring fra bolig til fritidsbolig. Sokndal kommune er for bolyst og mot boplikt.

Delmål 2

Boligområder i Sokndal skal ha gode bokvaliteter, god infrastruktur og attraktive lekeområder. Universell utforming skal legges til grunn i all planlegging. Det skal være gode forbindelser til omkringliggende turområder.

Slik gjør vi det:

- Det skal inngås utbyggingsavtale med alle private utbyggere av boligfelt. Utbygger skal sørge for veg, vann og avløp, og det skal bygges fortau langs internhovedveien.
- Lekeplasser skal legges på attraktive områder og ha gode solforhold. Dersom kommunen skal overta lekeplasser skal det benyttes godkjent leverandør av lekeapparater.
- Ved prosjekter i sentrum der en ønsker å fortette, bør det utarbeides sol/skygge diagram som viser hvilke konsekvenser prosjektet vil få for naboer og fellesområder.

- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442) skal legges til grunn, og det bør unngås flere større kraftlinjer og f.eks. sandflukt over boligområder.
- Prioriterte nye lekeplasser: 1. Sentrum, 2. Åmodt/Haneberg
- Prioriterte nye gang og sykkelveger / fortau: 1. Strekingen Kirken - Haneberg, 2. Strandavegen, 3. Drageland-Steian

Delmål 3

Sokndal kommune skal kunne tilby boligområder for mennesker som har behov for ekstra tilrettelegging eller er i en vanskelig livssituasjon.

Slik gjør vi det:

- Ressursboliger bør være en kommunal oppgave, det er vanskelig å få innpass for slike beboere i private prosjekter. Lokaliseringen av slike boliger skal vurderes nøye slik at en ivaretar eksisterende beboere. En bør unngå at alle slike boliger havner på ett sted
- Avsette boligområder sentralt i Hauge og Åna-Sira som er attraktive for spreke pensjonister, a la 55+-prosjektet.
- Omsorgsboliger bør fortrinnsvis lokaliseres i tilknytning til Solbø.
- Tilrettelegging av boligtnun for unge uføre
- Støtte opp om et kommunalt/privat borettslag for eldre (som eks. Solbakken borettslag)

Figur 6: Foto: Knut Bry

4.2 Næring

Sokndal er Norges største bergvervskommune med hjørnesteinsbedriften Titania AS som den største arbeidsplassen med ca. 270 ansatte. Det finnes en rekke varierte virksomheter innen industri, servicenæring og primærnæringene. Målet er å skape nye framtidsrettede arbeidsplasser, et enda mer variert næringsliv og spennende arbeidsplasser for ungdommen. Næringsutvikling, profilering, rekruttering, kulturtilbud, fritidstilbud og gode oppvekstvilkår henger nøye sammen for at bygda skal bli attraktiv å bo og jobbe i. Medlemskapet i Cittaslow skal være en merkevare og gjøre Sokndal til noe spesielt og spennende

Hovedmål

- **Skape flere arbeidsplasser i Sokndal, med hovedfokus på nye industri- og kompetansearbeidsplasser innenfor fornybar energi og offshore.**

Delmål 1

Flere industriarbeidsplasser i Rekefjord innenfor fornybar energi og offshore

Slik gjør vi det:

- Industriområdet i Rekefjord øremerkes til industri- og kompetansebedrifter innenfor fornybar energi og offshore. I et tett samarbeid med eier gjennomføres en gradvis nedtrapping av pukkverksdriften, samlokalisering og etter hvert etablering av industri- og kompetansearbeidsplasser.
- Når det gis konsesjoner for vindkraftutbygging og annen fornybar energi i Sokndal, må kommunen stille krav i forhold til eiendomsskatt, driftsbasis, arbeidsplasser og muligheter for det lokale næringsliv.

Delmål 2

Virksomhetsspeiding skal videreutvikle eksisterende næringsliv og etablere nye virksomheter

Slik gjør vi det:

- Etablering av ny nettside – salg av Sokndal som næringskommune.
- Tett samarbeid mellom Sokndal Næringsforening og næringssjefen innenfor næringsutvikling, kompetanse og oppsøkende virksomhet.
- Arbeide aktivt for salg av kommunal næringstomt og hotelltomt for etablering av nye arbeidsplasser, gjerne med profesjonell hjelp.
- Vurdere muligheter for å samarbeide med Ipark Dalane for å få fram nye prosjekt i Sokndal.
- Etablere flere stedsuavhengige arbeidsplasser, i egnede lokaler i Åna-Sira og Hauge, og der med sikte på etablering av en sentrumsnær næringshage.
- Øke kommunens bestiller- og innkjøpskompetanse.
- Gjennom ulike informasjonskanaler motivere til at kommunens innbyggere bidrar i arbeidet med virksomhetsspeiding.
- Ha fokus på et variert lærling- og praksistilbud i kommunen.

Delmål 3

Øke andelen som tar høyere utdanning for å styrke kompetansenivået i kommunen.

Slik gjør vi det:

- Styrke og videreutvikle Dalane Studiesenter og jobbe for at tilbudet gjøres bedre kjent slik at flere tar høyere utdanning. Spesielt styrke tilbudet innen desentralisert høyskoleutdanning (førskolelærer, lærer, sykepleier m.v.).

- Jobbe for at studenter som har tatt høyere utdanning flytter hjem til arbeidsplasser i regionen eller skaper sin egen arbeidsplass.
- Karriereveiledning i skolen.
- Arbeide for etablering av flere kompetansearbeidsplasser i Sokndal.

Delmål 4

Videreutvikle reiselivs- og servicenæringen

Slik gjør vi det:

- Styrke arbeidet med å gjøre hele kommunen til et attraktivt sted i ferie og fritid.
- Medlemskapet i Cittaslow skal være en merkevare for Sokndal som skal brukes aktivt i forbindelse med reiselivs- og servicenæringen og i profilering av Sokndal.
- Videreutvikle reiselivsnæringen i Sokndal slik at det skapes nye arbeidsplasser. Dette omfatter også nye aktiviteter, bl.a. regionalt motorsportssenter og Jøssingfjordsenteret.
- Legge forholdene til rette for bobiler i kommunen og for utvidelse av eksisterende campingplass og overnattingsplasser – eventuelt nyetableringer.
- Utvide samarbeidet med næringslivet og markedsføre kommunens tilbud gjennom god informasjon.
- Fortsatt satse på å gjøre strekningen Flekkefjord – Sokndal til en nasjonal turistvei, samtidig som en arbeider sterkt for å sikre bedre veiløsninger for folk og næring i Åna-Sira.
- Arbeide for å gi besøkende bedre service, for eksempel ved å styrke gjesteinformasjonen i høysesongene.

Delmål 5

Styrke og videreutvikle primærnæringene

Slik gjør vi det:

- Arbeide for å opprettholde og videreutvikle tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer slik at flere kan ha sin primærarbeidsplass i landbruket.
- Arbeide for flere lokale produkter og bedrifter, bl.a. innenfor mat, jfr. Cittaslow og Matfylket Rogaland.
- Ta vare på de viktigste jordbruksarealene for matproduksjon og kulturlandskap ved å holde slike områder i hevd.
- Legge til rette for økt bosetting i distriktene gjennom spredt boligbygging uten å skape ulemper for eksisterende landbruksnæring.
- Legge forholdene til rette for å videreutvikle fiskerinæringen. Sjøretta næring og friluftsliv skal ha fortrinnsrett ved sjøen.

Figur 7: Rekefjords Stone med pukkverk på begge sider ytterst i Rekefjord, her fra østsiden.

5 DET GODE LIV – FRA VUGGE TIL GRAV

Gode barnehager, SFO, kulturskole og skole er viktig for å gi de unge en god start og utvikling i trygge og utfordrende miljøer. Barn og ungdom skal også kunne finne seg til rette i et rikt og variert fritidstilbud som kommunen sammen med frivillige organisasjoner legger til rette for. Her er det også viktig å spille på lag med foresatte slik at foreldre møter hverandre, og at de også møter barnas venner.

Det skal også være godt tilrettelagt for at befolkningen kan opprettholde en god folkehelse i hele livsløpet.

De eldre og utføre skal ha en trygg og verdig alderdom om en ønsker å bo hjemme, i omsorgsboliger eller på sykehjem.

Kultur er bærebjelken i samfunnet, det som skaper samhold gjennom felles opplevelser på tvers av generasjoner. Derfor er det viktig å ha mange møtesteder med små og store kulturarrangementer. De mange kulturanlegg, fra badeplasser til kirker, må være i god stand slik at det er muligheter for et mangfold av aktiviteter og arrangementer. Alle må kunne føle seg velkomne og inkluderte. Derfor er det viktig å tenke og handle etter universell utforming i forhold til arrangementer og bygg.

Sokndal har en spesiell geologi, og Magma Geopark som nå er opprettet og godkjent av det europeiske geoparknettverket (EGN) kan ivareta og markedsføre en unik geologisk og kulturell arv. Jøssingfjordsenteret skal bl.a. formidle og ta vare på regionens geologi, bergverk og kulturhistorie, gjennom vitensenterteknologi.

Vi må også, i samarbeid med andre, registrere og ta vare på verneverdige bygg, kulturminner og kulturmiljøer slik at vi viderefører historien til kommende generasjoner.

Det er viktig at det blir jobbet videre med Cittaslow tanken slik at den blir forankret lokalt. Den enkelte sokndøl og våre gjester, må merke det gode liv gjennom økt trivsel og livskvalitet i alle livets faser.

Internasjonal Cittaslow søndag under kjærlighetsuka i Sokndal. Fokus på mat og lokale produkter. Ungene fargelegger logoen for Cittaslow.

Hovedmål

- Sokndal skal være et attraktivt, inkluderende og trygt sted å bo i alle livsfaser. Et variert kultur- og fritidstilbud skal bidra til å skape mangfold og tilhørighet til lokalsamfunnet, og medvirke til at det gode liv kan leves, også ved at en prioriterer tiltak som opprettholder, behandler og fremmer bedre helse.

Delmål 1

Oppvekstmiljøet – skal være et godt, utfordrende og mobbefritt miljø.

Slik gjør vi det:

- Barnehager, skoler og lag/foreninger skal, i samarbeid med hjemmet, jobbe aktivt for å forhindre mobbing og heve barns sosiale kompetanse.
- Fortsatt arbeide aktivt for å skape flere arenaer der barn og ungdom blir sett, hørt og verdsatt, bl.a. ved å utvikle og styrke ungdomsrådets rolle i lokalsamfunnet.
- Kommunen skal gjennom tverretattlig arbeid bedre tilbudet til barn og unge med særskilte behov.
- Behov for kommunale tjenester og tekniske hjelpemidler kartlegges og tilrettelegges.
- Jobbe aktivt overfor lag/foreninger for å sørge for at alle barn, uavhengig av bosted, fysisk eller psykisk helse, har et mangfold av fritidstilbud i kommunen.
- Kommunen skal tilby foreldreveiledning/kurs innenfor flere områder.
- Sikre tilstrekkelig rekruttering av støttekontakter og avlastningshjem.
- Sikre en trygg skolevei. Aksjoner som for eksempel: Gå til skolen! er et godt folkehelseiltak.

Delmål 2

Barnehage/SFO/skole/kulturskole – skal sammen utvikle kunnskap for livet

Slik gjør vi det:

- Skolen skal utarbeide mål for bedre resultater i skolen.
- Barn som trenger ekstra hjelp, skal få en tidlig oppfølging.
- Det bør tilrettelegges slik at alle elever har mulighet til å utvikle sine talenter.
- Sikre et godt barnehagemiljø og at det til enhver tid finnes ledige barnehageplasser ev. regulert tomt.
- Skolefritidsordning (SFO) skal være et helårstilbud.
- Kommunen skal i samarbeid med hjemmene, jobbe aktivt for å bedre barns lese og skriveferdighet.
- Kulturskolen skal ha et variert og attraktivt tilbud slik at de unge får utvikle sine interesser og evner, men også blir utfordret på nye kulturformer.

Delmål 3

Kulturbygg/anlegg – skal gi muligheter for allsidig aktivitet og kulturopplevelse.

Slik gjør vi det:

- Sikre kirkene våre nødvendige midler til vedlikehold, og gjøre dem tilgjengelige for omvisning og kulturarrangement.
- Til enhver tid ha strategier for utvidelse av gravplassene i Hauge og Åna-Sira.
- Arbeide aktivt for å realisere Jøssingfjordsenteret.
- Arbeide aktivt for at det blir etablert et regionalt motorsportssenter i Sokndal. Tilrettelegge for aktiviteter for motorinteressert ungdom.
- Fremme og styrke spillemiddelsøknader slik at en kan videreutvikle anlegg for kultur, idrett og friluftsliv i kommunen.
- Sentralidrettsanlegget videreutvikles slik at det tilfredsstillende varierte idrettstilbud.
- Utarbeide plan for sanitæranlegg i kommunen og sette den i verk.

Delmål 4

Kulturarrangement – skal kunne utøves og nytes i bygda.

Slik gjør vi det:

- Arrangere og støtte opp om festivaler/arrangementer som setter Sokndal på kartet.
- Styrke og videreutvikle Kjærlighetsuka og andre arrangementer som inkluderer alle.
- Utnytte biblioteket i en utvidet kulturformidling.
- Ledsagerbevisordningen gjøres kjent ved at offentlig fastsatt symbol bør settes opp på steder som aksepterer ordningen.

Delmål 5

God folkehelse – skal vedlikeholdes og forbedres med rekreasjon og aktivitet, slik at en får livskvalitet livet ut.

Slik gjør vi det:

- Tilrettelegge og vedlikeholde grøntområder og friluftsområder som tiltak for et bredt spekter av aktiviteter og for ulike grupper i befolkningen. Det må spesielt satses på å tilrettelegge sentrumsnære områder for fysisk aktivitet og som er universelt utformet. Områder langs sjøen og ved ferskvann er av høy prioritet, også i forhold til fritidsfiske.
- Arbeide aktivt i utviklingen av Magma Geopark, bl.a. med et utvidet turløypenett i samarbeid med Dalane friluftsråd.
- Linepollen og Rekedal skal være attraktive og innbydende badeplasser. Det må tas sikte på også å tilrettelegge for en badeplass ved sjøen.
- Skape interesse og bevisstgjøring omkring sunt kosthold, lokal matproduksjon og råvarer.
- Videreutvikle samarbeid med private "Inn på tunet-tilbud"; grønne tilbud som kan nyttiggjøres av mange brukergrupper i kommunen.
- Tilbud om faglige oppsøkende kartleggings- og vurderingsbesøk til alle kommunens innbyggere fra fylte 75år for å dokumentere og iverksette eventuelle behov for kommunale omsorgstjenester og tekniske hjelpemidler så tidlig som mulig.
- Møte utfordringene omkring den økende andelen av personer med demenssykdommer blant befolkningen med informasjon og veiledning, kompetanse og tilstrekkelige dag og døgntiltak, jfr. Demensplan (2015).
- Møte kravene i forhold til andre alvorlige sykdomstilstander som vil kreve innsats av kommunen på behandling og kompetanse, jfr. ny Helse- og omsorgslov av 2011.
- Økt satsing på forebyggende tiltak for å imøtekomme intensjoner og krav i den nye Folkehelseoven (2011) for eksempel folkehelsekoordinatorfunksjon.
- Sikre areal for videre utbygging av sykehjem, omsorgs- og avlastningsboliger, fortrinnsvis i tilknytning til Solbø.
- Sette fokus på og prioritere arbeidet med vold, rus og psykiske problemer. Bidra til at alle føler trygghet i egen bolig.
- Enkelte topturer burde vært tilgjengelige for alle, også eldre- og funksjonshemmede.
- Adkomst i sentrum må utbedres med tanke på universell utforming for rullestolbrukere.

6 KYSTSONEN – FOR ALLE

Sokndal kommune har ved sin beliggenhet et klart ansvar for forvaltning av fastland langs kysten, den umiddelbare kyststripen utenfor fastlandet og grensesnittet mellom fastland og hav som gjerne betegnes kystsonen og som er kommunens havnedistrikt.

Kommunens utnyttelsesgrad av kystsonen begrenses betydelig av en røff natur hvor slepne fjellformasjoner går bratt ned i sjøen fra stor høyde som gjør det meget vanskelig å utnytte kystlinjen fra fastlandet uten betydelige investeringer i infrastruktur.

De deler av kystlinjen som er tilgjengelig for allmennheten, og som forvaltes ved næringsdrift til landbruk, fiske, utskipning av masse, utleie av kaiplasser og til bolig- og hytteformål, skal være underlagt bevisst og strategisk styring slik at unike verdier forvaltes, bevares og/eller videreføres til samfunnets beste.

Det foreligger klare føringer fra overordnet myndighet i forhold til forvaltning av kystsonen. Kommunen vil legge til grunn intensjonen med 100-metersbeltet, men vil legge til rette for bolig- og næringsutvikling der det er hensiktsmessig. Lokale forhold for best mulig å kunne ta hensyn til lokale natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser vil vektlegges.

Kommunen vil arbeide for at områder definert som vernet eller klassifisert som naturreservat ikke forfaller, men bevisst forvaltes ut fra godkjente skjøtselsplaner. Kulturminner og –miljøer langs kysten skal ivaretas ut fra deres status, men kommunen ønsker at disse miljøene er levende og i daglig bruk og ikke trues med fraflytting og forfall.

Kommunen vil sikre at næringsinteresser opp mot landbruk, fiske og kritiske arbeidsplasser får spesielt fokus også videre lokalt. Det må legges opp til at sentrale rammebetingelser for næringsdrivende ikke strammes så mye inn at drift i kystsonen i kommunen vanskeligjøres.

Bosetninger langs kysten må videreføres som levende inkluderende miljøer hvor det gamle og historiske kan gå hånd i hånd med det moderne, dynamiske og nytenkende. Nødvendig at infrastruktur må legges til rette for dagens og fremtidens behov langs kysten.

Hovedmål

- **Sokndal kommune vil forvalte og videreutvikle sin unike kystsone ved at historiske verdier sikres, allmennheten har god tilgang og hvor balansen mellom det biologiske mangfold, private utbyggere og innovative næringsdrivende får leve i dynamisk sameksistens.**

Delmål 1

Eksisterende næring med bl.a. fiske, landbruk, utskipning av masse, grønn omsorg, turisme og småbåthavner skal videreføres og ha forutsigbare rammevilkår.

Slik gjør vi det:

- Det skal i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplaner i kystsonen ha fokus på å legge til rette for primærnæring, herunder fiskeri.
- Det skal være krav om plan for etterbruk og opprydning for masseuttak inkl. installasjoner tilknyttet dette som jevnlig rulleres i samarbeid med kommunen.
- Kommunen er positiv til etablering av alternativ energikilder, så som vindmøller. Krav til konsekvensutredninger for natur og mangfold må sikre ivaretagelse av sårbare områder.

- Det bør utarbeides veiledende retningslinjer og informasjon til privatpersoner som driver aktiv utleievirksomhet rettet mot turister/besøkende i tilknytning til sjø og hav.

Delmål 2

Strandsonen skal opprettholdes for allmennheten og utvalgte steder skal legges til rette for universell utforming.

Slik gjør vi det:

- Kommunen vil ved alle arealplaner som berører strandsonen sikre at fremkommelighet og allmennhetens tilgang tillegges stor vekt.
- Kommunen skal eie og beholde attraktive strandlinjer, og legge til rette for universell utforming, og vurdere videre kjøp når områder langs kysten egnet for allmennheten kommer for salg.
- Kommunen bør arbeide for å få bruksavtaler slik at steder som er godt egnet for bading, fortøyning og fiske kan tilrettelegges for flest mulig uten at det kommer i konflikt med landbruk, oppdrettsanlegg eller annen primærnæring.

Delmål 3

Utvikling og bygging i strandsonen for å styrke eksisterende grender og tilrettelegging for eksisterende og fremtidig næringsvirksomhet gjøres ved en strategisk planprosess.

Slik gjør vi det:

- Det skal innen neste kommuneplanrullering gjennomføres kystsonkartlegging i tråd med retningslinjene i Fylkesdelplan for kystsonen i Rogaland.
- Kommunen vil legge til rette for at fastboende, hytteeiere og turister/gjester er sikret gode bo- og ferieopplevelser med klare rammer gitt ved bestemmelser i kommuneplanen.
- Kommunen vil gjennom reguleringsplan legge til rette for boligbygging på Nesvåg.
- Kommunen vil for all ny bebyggelse ta høyde for kjente prognoser for havnivåstigning, høyeste kjente springflo og aktuell flomsone inkludert sikkerhetsmargin.

Delmål 4

Ta vare på kommunens unike kystkulturmiljø

Slik gjør vi det:

- Kommunen vil være positive til ny bruk av gamle bygninger som i dag ikke lenger har noen funksjon. Kommunen vil åpne for vern gjennom aktivt bruk. Ny bruk forutsetter at fasade vedlikeholdes i henhold til antikvariske prinsipper.
- Benytte hensynssoner på de viktigste kystkulturmiljøene som forutsetter at utbygging i disse områdene tar vare på eksisterende kvaliteter, samtidig som nye tiltak speiler dagens byggeskikk uten å dominere eksisterende bebyggelse.

Delmål 5

Det skal legges til rette for bolig i hensiktsmessige områder. Estetikk vil bli vektlagt ved all ny bebyggelse og ved fortetting

Slik gjør vi det:

- Kommunen vil sette estetiske krav til bygninger i kystsonen. Det skal vektlegges at tiltak får en god arkitektonisk utforming i samsvar med sin funksjon, og moderne arkitektur kan godkjennes for nye tiltak.
- Utseende på bygningen skal speile dagens bruk; et naust er et naust, og ikke en hytte.